1945 оной мартын
8
ЧЕТВЕРГ
№ 46 (4682)
Сэн 20 мун.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

Уласхооронидын эхэнэрэй үдэр—мартын 8 тухай

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ТОГТООЛ

Уласхооронидын эхэнэрэй үдэр мартын 8-ниие Советскэ Союзай эхэнэрнүүд энэ жэлдэ Улаан Армиин шэнэ шэнэ агууехэ илалтануудай оршон байдалда угтажа байна. Советскэ сэрэгүүд манай газар дайдаһаа немецкэ богоолшологшодые намнан зайлуулаад, мүнөө Германиин газар дээрэ дайсаниие бута сохижо ябана.

Советскэ эхэнэрнүүд немецко-фашистска булимтарагшадые даха түүхэтэ илалтануудые илалхадань Улаан Армидаа өөһэдынгөө ами бэеые гамнахагүй ажалаараа туһална. Манай Эхэ ороной алдарта басагад болон эмэгтэй хүдэлмэришэд ба колхозниигууд, инженернүүд болон техниигүүд, агрономууд болон зоотехниигүүд, наука ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд, врачууд ба багшанар советскэ эмхи зургаануудай эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ хайнай үдэрнүүдтэ дайсаниие дараха хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы хүсэн ба эрдэмые үгэнэ. Советскэ эхэнэрнүүд үйлэдбэринүүдтэ, өөһэдынгөө эрэ нүхэд, эсэгэ, хүбүүд ба ахадүүнэрэйнгөө ондо жагсаал, эртэ урдаһаа хүнүүдтэ эрэшүүлэй ажал гэжэ тоолгдожо байһан мэргэжэлые шадалхаар бэлэн байһанаа ба удалха шалабаряа хэрэг дээрээ гаршаажа харуулаад, фабрика ба заводууд дээрэ, колхоз ба совхозуудтар ажалай гол хүшэр хүнүүдые бэеэ гаргажа байна.

Советскэ эхэнэрнүүд—эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд манай социалистическэ ажаүйлэдбэриин агууехэ хүсэн болонхой. Сэрэгэй заводууд, электростанцинууд, нефтиин олзоборито ажал, түмэрзам болон уһан замай транспортнууд дээрэ эхэнэрнүүд ба басагад улам ехэ хэмжээнэй буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэлээр Улаан Армиие хангажа, ажалдаа шэн зориг ба геройство гаргана.

Эхэнэрнүүд—эмэгтэй колхозниигууд болбол хүдөө ажалай гол хүсэн болонхой. Улаан Армиинай хэрэглэхэ бүхы үедэ эдеэ хоолоор тасалдалгүй, энээндэ манай ороной эмэгтэй колхозниигуудай ашаг туһа үтэр ехэ. Өөһэдынгөө геройческа ажалаар хэдэн миллион эхэнэр колхозниигууд фронт ба ороноо эдеэ хоолоор, ажаүйлэдбэриие түүхэй эдээр хангаха ажалда туһална.

Дайсанһаа сүлөөлэгдэһэн районуудай эхэнэрнүүд болбол сүлөөлэгшэ болохо Улаан Армидаа туһалха ябадалаа үдэрһөө үдэртэ ехэдхэжэ, немецкэ булимтарагшадай һандаргаһан город ба тосхонуудые, ажахы болон культурна эмхи зургаануудые һэргээн байгуулхын талаар үнэн сэхээр ажаллана.

Советскэ эхэ-эхэнэрнүүд Сталинградһаа Берлиндэ орохо замуудта хүртэрхи дайшалхы түүхэтэ замые пэбтэрэн гараһан шэнэ эрэгтэ сэрэгшэдые үргэжэ хүмүүжүүлһэн байна. Советскэ гүрэн болбол өөһэдынгөө хүбүүдые зүрхэтэй ба айхые мэдэхэгүй сэрэгшэд болгон хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые алдаршуулна. «Эхэ герой» гэһэн нэрэзэргэ, «Эхын алдар» гэһэн орден ба «Эхын медаль» байгуулһан ябадал болбол СССР-тэ эхын хүндэтэ үүргые үшөө дээшэнь үргэбэ. Эхэ эхэнэрнүүд үргажа байгаа хойто үеынхидые Эхэ ороноо үнэн сэхэ ба эрдэм болон ажалда инаг дуратайгаар хүмүүжүүлнэ.

Арбаад мянган эхэнэрнүүд дайн сэрэгэй үедэ эхэ эсэгэеэ гээһэн үхибүүдые хүмүүжүүлхээр абажа, эхын инаг энэрэл энхэрэлээр хүреэлнэ. Советскэ эхэнэрнүүд Улаан Армиин шархатаһан ба эдэгэжэ байгаа сэрэгшэдые харууһалхынгаа талаар сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Хэдэн мянган эхэнэр—донорнууд фронтовигуудай ами бэеэ аршалхын тулада өөһэдынгөө шуһые үгэнэ.

Советскэ эхэнэрнүүд Эхэ ороноо урдахи өөһэдынгөө үүргые хүндэтэйгөөр дүүргэжэ, советскэ гүрэнэйнгөө сэрэгэй ба экономическа хүсэн шадалые шангадхаха ябадалда туһална. Тэдэнэр хадаа немецкэ-фашистска булимтарагшадһаа түрэл газар дайдаяа хамгаалһан өөһэдынгөө эсэгэ ба хүбүүд, эрэ нүхэдүүд ба ахадүүнэртэй адлихан тэнтэй болоо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнууд дээрэ хэдэн олон советскэ эхэнэрнүүд гартаа буу барижа дайсантай геройческаар тулалдана. Хөлхеэ-холбоошод, снайпернууд, зенитчигүүд, лётчигуудай дунда сэрэгэй хэрэгэй мастернууд болохо эхэнэрнүүд үсөөн бэшэ бии. Санитарканууд, медицинскэ сестранууд, врачууд шархатаһан боецууд ба офицернүүдэй ами бэеые аршална. Хэдэн мянган эхэнэр фронтовигууд орден ба медальнуудаар шагнагдаһанхай. Тэдэнэрэй эрхим түрүүнүүдынь Советскэ Союзай Геройн үндэр нэрэзэргэдэ хүртэһэн байна.

Советскэ эхэнэрнүүдэй ажалай ба сэрэгэй шэн габьяа тэдэнэй тэсэбэри, дайшалхы зориг, дайн сэрэгэй бүхы бэрхэшээлые эрэлхэгээр дабаха шадабаринь, халуун советскэ патриотизмһаа советскэ Эхэ ороондоо гүн ехэ үнэн сэхэ байһан ябадалһаа үндэһэлэн гараһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда советскэ эхэнэрнүүд болбол өөһэдтэнь эрхэ сүлөө, бүхы политическэ эрхэ үгөһэн ба творческо ажал хэхэ болон жаргалта эхэ болохо аргаболомжо үгөһэн түрэл засагаа хамгаална.

Немецкэ бүдүүлиг нохосууд советскэ эхэнэрнүүдһээ эрхэ сүлөөтэ ажабайдалыень буляан абажа, тэдэнэрые үгэ дуутүй нэмгоон богоолнууд болгохо гэһэн байгаа. Улаан Арми болбол Советскэ Союзай аралуудые немецко-фашистска богоолшолгоһоо аршалан абараа. Алдарта советскэ патриоткануудай өөһэдынгөө эрэ нүхэд, хүбүүд ба ахадүүнэртэй зэргэшэн ябажа, социалистическэ Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые хамгаална.

Гитлеровскэ шуһата гүрэнэй үдэрнүүд тоотой үсөөн болоо. Гэбэшье Улаан Арми ба манай сэюзнигүүдэй арминууд болбол дүүрэн илаха замууд дээрэ үхэлдөө хүрэһэн дайсанай үшөө галзуу шанга эсэргүүсэлтэнүүдые дабажа гараха байха. Советскэ эхэнэрнүүдһээ, мүн бүхы советскэ арадһаа бүхы хүсэнүүдээ шэнээр зангидаха ябадал эрилдэнэ.

ВКП(б)-гэй ЦК болбол гитлеровскэ Германиие түргөөр эсэслэн бутасохихын түлөө, советскэ гүрэнэй сэрэгэй болон экономическа хүсэн шадалые бүхэжүүлжэ, Улаан Армидаа туһалха ябадалые саашадань шангадхаха ниитын политическэ кампани болгон Уласхооронидын эхэнэрэй үдэр—мартын 8-ниие үнгэргэхыень бүхы партиина организацинуудые уялгална. Партиина организацинууд болбол дайсаниие эсэслэн бута нэрьен һалгаахын тулада бүхы советскэ арад шэнгеэр манай ороной эхэнэр ба басаган бүхэн фронтдоо буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл ба хубсаһа хунар, арми болон ороондоо эдеэ хоолой зүйл, ажаүйлэдбэридөө түүхэй эд гарган үгэхэ ябадалаа үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлэн улам үсэд шангаар хүдэлмэрилхэ ёһотой гэжэ бүхы ажалшан эхэнэрнүүдтэ ойлгуулха уялгатай.

Партиина, советскэ, профсоюзна болон комсомольско организацинууд хадаа ажалшан эхэнэрнүүдэй үйлэдбэриин һуралсалда болон политическэ хүмүүжүүлгэдэ үдэр бүри анхаралаа табижа, түрүү эхэнэрнүүдые советскэ, ажахын ба олониитын организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ һэбжүүлхэ ёһотой. Арадай ажахыда хүдэлмэрилэгэ эхэнэрнүүдэй гэр булын байдалда али болохо анхаралаа хандуулха, эхэ эхэнэрнүүдые саг үргэлжын анхаралаар хүреэлхэ хэрэгтэй.

Эхэнэрнүүд эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техниигүүд! Улаан Армидаа үшөө ехээр танк, самолёт, ехэ буу, миномёт, пулемёт, автомат, һомо хэрэгсэл үгэгты!

Эхэнэрнүүд эмэгтэй колхозниигууд, МТС-эй болон совхозуудай эмэгтэй хүдэлмэришэд, хүдөө ажалай мэргэжэлтэд! Сэрэгэй ажахын шухала зорилгонууд болохо 1945 оной хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдэй түсэбэй эмжалтатайгаар дүүргэлтые шууд түргэн ажалаараа хангагты! Фронт ба орондоо эдеэ хоолой зүйл болон түүхэй эд ехээр үгэгты.

Эхэнэрнүүд — түмэрзамайхид! Транспорт дээрэхи шэн зоригто ба гуримтай хүдэлмэреэрээ дайсаниие эсэслэн һалтаахадань Улаан Армидаа туһалагты!

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

2-дохи Белорусска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал РОКОССОВСКИДО

Фронтын штабай начальник Генерал-полковник БОГОЛЮБОВТА

2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд 2 недели соо бүһэлэнэйнгээ ба үсэд шанга байлдаагнуудые хэһэмэйнгээ һүүлээр, мүнөөдэр мартын 6-да, дайсанай хүреэлэгдэһэн бүлэгэй бусасхилтые дүүргэжэ, ВИСЛЫН адагтахи немецүүдэй хамгаалгын газарай ехэ хүсэтэ узел болохо ГРУДЗЯНДЗ (ГРАУДЕНЦ) гэдэг город ба хэрэмые эзэлэн абаба.

Түс фронтын сэрэгүүд ГРАУДЗЯНДЗДА болоһон байлдаануудай абаса дундуур 5.000 гаран немецкэ солдат болон офицернүүдые, хэрэмэй комендант генерал-майор Фрикке гэгшые тэрэнэй штабтайнь хамта плендэ абаад, мүн тэрэшэлэн олон тоото буу зэбсэг ба сэрэгэй зеери буляан абаба.

ГРУДЗЯНДЗ гэдэг город ба хэрэмые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник ФЕДЮНИНСКИЙ, генерал-лейтенант КОКОРЕВ, генерал-майор КАБАРОВ генерал-майор РАХИМОВ, генерал-майор ЯКУШЕВ, полковник СОННИКОВ, полковник ГАЙФУТДИНОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал-майор КАЗАКОВ, артиллериин генерал-майор РОГОЗИН, артиллериин генерал-майор ПЯДУСОВ, полковник БОНДАРЕВ, полковник ТУРОВЕРОВ, полковник СОЛОВЬЕВ, подполковник БЕСПАЛОВ, подполковник БОНДАРЕНКО, полковник ГНИДИН, полковник ДЕГТЯРЕНКО гэгшэдэй артиллеристнууд: полковник МИРОНОВИЧ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор КИСЕЛЕВ, полковник ИГОНИН, подполковник ПАРШЕВ, майор ЖАБИН гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-лейтенант ОСИПЕНКО, авиациин генерал-майор ГЕТЬМАН, полковник ТИХОМИРОВ, полковник КАЛУГИН, полковник СМОЛОВИК, полковник БУСС, полковник ДОДОНОВ, полковник ПОКАЕВОЙ, полковник ВОЛКОВ, подполковник ВЕРШАНСКОЙ гэгшэдэй лётчигууд; подполковник АЛЕКСАНДРОВ, полковник ВИЗИРОВ, полковник [illegible]ТИКОВ, майор АБРАМОВИЧ, майор БАЛАБАСОВ, майор МОНАХОВ, майор ЩУКИН, подполковник СИТКОВ гэгшэдэй сапёрнууд; полковник ВАХИЛИН гэгшын хэлхээ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ түйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада ГРУДЗЯНДЗ гэдэг город ба хэрэмые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгараһан соединенинууд ба частьнуудта «ГРУДЗЯНДСКА» гэһэн нэрэнүүдые олгожо орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 6-да, 21 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол ГРУДЗЯНДЗ гэдэг город ба хэрэмые эзэлэн абаһан 2-дохи Белорусска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хори дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салютлажа хүргэжэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй тулада ГРУДЗЯНДЗЫЕ сүлөөлхын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ үгылөг!

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН

1945 оной мартын 6. № 291.

Өөрынгөө городые болбосон байдалтай болгохын түлөө

Берии нэрэмжэтэ Тбилисскэ гуталай фабрикын коллектив болбол һаяхан болоһон суглаан дээрэ шухала шиидхэбэри гаргаба. Гутал оёгшод хадаа фабрикынгаа шадархи газарта 5.000 модо тариха, 3.500 дүрбэлжэн метр талмайе асфальтироваалха гэжэ уялга абаба. Тэдэнэр хадаа амаралтынгаа үдэрнүүдые энэ хүдэлмэридэ зорюулна.

Суглаанда хабаадалсагшад хадаа Тбилисиин предприятинүүдэй эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэришэдтэ хандажа, өөрынгөө городые болбосон байдалтай болгохо хүдэлмэринүүдтэ хабаадалсахые уряалба.

Уласхоорондын эхэнэрэй үдэр—мартын 8 тухай

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ТОГТООЛ

(Үргэлжэлэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

Эхэнэрнүүд-эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд агрономууд ба врачууд, Советскэ учреждениинүүдай эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд! Советскэ наука, техникэ ба культурые урагшаа дабшуулагты!

Эхэнэрнүүд—арадай гэгээрэлэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд! Бүхы хүсэеэ, эрдэм бэлигээ, дүй дүршэлээ арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ үгэгты!

Эмэгтэй зенитчигүүд, снайпернүүд, лётчигүүд, хэлхээ-холбоошод! Өөһэдынгөө дайшалхы мэргэжэлнүүдые зоримгойгоор дээшэлүүлжэ, немецкэ бузар булаһнуудые хайра гамгүйгөөр үгы хэгты!

Эхэнэрнүүд врачууд, фельдшернүүд, медицинскэ сестранууд, санитарканууд! советскэ шархатаһан сэрэгшэдэй ами бэеые хамгаалхын түлөө ба тэдэниие жагсаалда бусаахын тулада шэн зоригтойгоор тэмсэгты!

Советскэ эхэнэрнүүд ба басагадууд! Үйлэдбэриин мэргэжэлнүүдтэй һайнаар танилсажа, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр дээшэлүүлэгты! Сэрэгэй хэрэгые шудалагты! Дайсаниие эсэслэн бута сохилгодо, арадай ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ бүхы хүсэеэ зорюулагты!

Немецкэ империализмда эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан сүлөөдэ хуратай арадуудай эхэнэрнүүдтэ амар мэндэ! Гитлеровскэ Германиие эсэслэн бута сохилгодо Нэгэдэмэл нацинуудай бүхы хүсые болон дайшалхы хүсые хандуулая! Бүхэ дэлхэйн арадуудай хоорондо бата бэхи эб найрамдал хангая!

Уласхоорондын эхэнэрнүүдэй үдэр—мартын 8-тай дашарамдуулан Советскэ Союзай бүхы ажалшан эхэнэрнүүдые амаршалаад, советскэ эхэнэрнүүд болбол тылдэ ба фронт дээрэ шэнэ шэнэ шэн габьяануудые гаргажа, дайсаниие бүринүһөн илаха сагаа ойртуулха байһандань Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет батаар найдана.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Партиин Центральна Комитет.

Верховно Главнокомандалагшын

ПРИКАЗ

1-дэхи Белорусска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал ЖУКОВТА

Фронтын штабай начальник Генерал-полковник МАЛИНИНДА

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд амжалтата добтолгоёо хүгжөөжэ, мүнөөдэр, мартын 6-да, баруун Померанида харгы замуудай шухала узелнууд ба немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пунктнууд болохо БЕЛЬГАРД, ТРЕПТОВ, ГРАЙФЕНБЕРГ, КАММИН, ГЮЛЬЦОВ, ПЛАТЕ гэдэг городуудые эзэлэн абаба.

Эдэ нэрлэгдэһэн городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-лейтенант СИМОНЯК, генерал-майор БУКШТЫНОВИЧ, генерал-майор ПЕРЕВЕРТКИН, генерал-лейтенант КАЗАНКИН, генерал-майор ШАТИЛОВ, генерал-майор КОЗИН, генерал-майор СМИРНОВ, генерал-майор ШАФАРЕНКО, полковник НЕГОДА гэгшэдэй сэрэгүүд; генерал-лейтенант КОНСТАНТИНОВ, генерал-майор КОБЛОВ, генерал-майор ЧАЛЕНКО, генерал-майор БЕЛОВ гэгшэдэй морито сэрэгүүд; генерал-полковник БОГДАНОВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник КАТУКОВ, генерал-лейтенант РАДЗИЕВСКИЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ШАЛИН, генерал-майор ДРЕМОВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор БЕДЕНЕЕВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ТЕЛЯКОВ, полковник БАБАДЖАНЯН, полковник ТЕМНИК, полковник АНФИМОВ, подполковник СМИРНОВ, полковник КОПЫЛОВ, полковник ЧЕРЯПКИН, полковник ПОТАПОВ, полковник ШАМАРДИН, полковник АВРАМОВ, подполковник МАКАРОВ, полковник ПАВЛУШКО, полковник ОХМАН гэгшэдэй танкистнууд; артиллериин генерал-майор ПЛАСКОВ, артиллериин генерал-майор ФРОЛОВ, артиллериин генерал-майор МОРОЗОВ, полковник ШУБИН, артиллериин генерал-майор ПЫЛИН, полковник ИВАНОВ, майор БЕКЕСОВ, подполковник ГОРОБЕЦ, полковник ОСТРЕЙКО гэгшэдэй артиллеристнууд; авиациин генерал-лейтенант САВИЦКИЙ, авиациин генерал-майор ТАТАНАШВИЛИ, подполковник НАКОНЕЧНИКОВ, полковник БЕЛОУСОВ, полковник ИСАЕВ, полковник ОРЛОВ гэгшэдэй лётчигууд; полковник БЕЛЬСКИЙ, полковник ХАРЧЕВИН, полковник ЗАХАРОВ, полковник ВАНДЫШЕВ, полковник ПИВОВАРОВ гэгшэдэй сапёрнууд; полковник СМОЛЕЙ, подполковник ЗАХАРОВ, хэлхээ-холбооной сэрэгүүдэй генерал-майор АКИМОВ, полковник БЕЛЕНКО, полковник БОНДАРЕВ гэгшэдэй хэлхээ-холбоошод шалгаржа гараба.

Илгажа түйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада БЕЛЬГАРД, ТРЕПТОВ, ГРАЙФЕНБЕРГ, КАММИН, ГЮЛЬЦОВ, ПЛАТЕ гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, мартын 6-да, 22 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол эдэ нэрлэгдэһэн городуудые эзэлэн абаһан 1-дэхи Белорусска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хорин дахин артиллериин буудалга хэжэ, Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй тулада Померанин эдэ нэрлэгдэһэн городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной мартын 6. № 292.

Яруунын совхозой һаалишад һү ехээр һаана

Алуу малай үбэлжэлгые атар тарганаар үнгэргэжэ, ашаг элшэнь арбидхахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ ороолсоһон Яруунын мяханай совхозой һаалишад абаһан уялгануудаа арюунаар дүүргэжэ байна.

Эдэнэр бүхы малаа оролдосотой һайнаар харууһалжа таргалуулаад һаанай нилээдгүй ехэ һү һаадаг болобо. Тэрэнэй ашаар аймаг соогоо эгээл түрүүлэн 1945 оной һүнэй бэлэдхэлые гүрэндэ тушаажа захалаа. Мүнөө совхозой һаалишад 45 центнер һү тушаагаад байна.

Эхэ орон болон фронтдоо мяха, һү, тоһо элбэгээр үгэхые эрмэлзэһэн Яруунын мяханай совхозой малажалай фермэнүүдэй түрүү эхэнэрнүүд Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлжэ, мартын 8-ай Үдэрые амжалтануудаар угтаба.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

ЮҺЭН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭҺЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛҺЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АНТИПОВА Екатерина Карповнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. КИТАЙЦЕВА Александра Герасимовнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

НАЙМАН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭҺЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛҺЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БОЧКАРЕВА Пелагея Ивановнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ВОСТРИКОВА Мария Егоровнае—Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр.
3. РЯБЧИКОВА Елизавета Игнатьевнае—Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ТАТАРНИКОВА Вера Антоновнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ШЕЛКУНОВА Мария Васильевнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.

ДОЛООН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭҺЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛҺЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БАТАШЕВА Екатерина Ивановнае—Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ВОРОБЬЕВА Екатерина Петровнае—БМАССР-эй Прокуратурын уборщица.
3. ДАНИЛОВА Степанида Васильевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой столовонуудай трестын туһалбариин ажахын хүдэлмэришэн.
4. ЕВТЮГИНА Евлампия Ильиничнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.
5. ЗАРУБИНА Ульяна Васильевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ЗЛЫГОСТЕВА Евдокия Александровнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.
7. КАЛУЦКАЯ Анна Фёдоровнае—Городогой комбинадай мех. цехын элеэ шанагша.
8. КОЧЕТОВА Матрёна Васильевнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ЛОСЕВА Татьяна Сергеевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
10. МАКСИМОВА Евдокия Степановнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.
11. ПЛЕХАНОВА Аксинья Прокопьевнае—Баргажанай аймагай Читканска сельсоведэй гэрэй эзэн эхэнэр.
12. ПЕТУШКОВА Анна Захаровнае—Улан-Удэ городой механизированна шэлэй заводой № 3 ОРС-ын столовын элеэ шанагша.
13. РЕДЬКИНА Варвара Константиновнае—Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр.

ЗУРГААН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭҺЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛҺЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. БОГАТЫХ Матрёна Матрофановнае—Баргажанай аймагай Читканска сельсоведэй Читкан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ДУМНОВА Наталья Ионовнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
3. МОЛЧАНОВА Мария Андреевнае—Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. РОКОВСКАЯ Клавдия Михайловнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй «Красный Октябрь» колхозой колхозница.

ТАБАН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭҺЭН БА ХҮМҮҮЖҮҮЛҺЭН ЭХЭНҮҮДЫЕ «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АНТОНОВА Ефима Иосифовнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ДАМБУЕВА Мария Панфиловнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
3. ЛЫЧАГИНА Марфа Андреевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. СОСЫРСКАЯ Елена Алексеевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй уборщица.
5. ТЮРИКОВА Евдокия Арсентьевнае—Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ФЕДОТОВА Александра Сергеевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
7. ЦИВИЛЕВА Мария Николаевнае—Баргажанай аймагай Баргажанай сельсоведэй Сухая тосхоной колхозница.
8. ШАДРИНА Валентина Кузьминичнае—Баргажанай аймагай хэлхээ-холбооной таһагай курьер.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ город. Соведүүдэй Байшан.

1945 оной мартын 7.

Советскэ Информбюроһоо

Мартын 6-ай оперативна мэдээнһээ

БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд хоёр недели соо бүһэлгэ ба үсэд шанга байлдаануудые хэһэнэйнгээ һүүлээр 6-да дайсанай хүреэлэгдэһэн бүлэглэлгые бута сохилгоёо, ВИСЛЫН адагтахи немецүүдэй хамгаалгын газарай узел болохо ГРУДЗЯНДЗ (ГРАУДЕНЦ) гэдэг город ба эзэлэн абаба.

фронтын сэрэгүүд ГРУДЗЯНДЗДА болоһон байлдаануудай 5.000 гаран немецкэ солдат болон офицернүүдые, комендант генерал-майор ФРИККЕ гэгшые тэрэнэй штабхамта пленэдэ абаад, мүн тэрэшэлэн олон тоото буу зэбсэг зөөри буляан абаба.

эгэн хамта тус фронтын сэрэгүүд ДАНЦИГҺАА баруур ба баруугаар добтолгото байлдаануудые хэһэнэйнгээ ТРЕТЕН, ЦАЛЬХОВ гэдэг городуудые ба 60 гаран ондоо газарнуудые, тэдэнэй дунда АЛЬТ НИШАУ, ЦИЛЛЕ, ЛЮ-ОСС ТУХЕН, ФРИДРИСХУЛЬД, ФАРПИН СЕГЕНТИН, АВСТ-АЛЬТ—ШТАЙНОРТ, ЛАЗЕ, ГРОССМЕЛЛЕН гэдэг томо һуурнуудые эзэлбэ.

ИН городһоо баруун-урдуур 2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын дайсанай хүреэлэгдэһэн бүлэглэлгые усадхажа, Кеслингай командалагша генерал-лейтенант фон ЦИЛОВ гэгшые штабтайнь хамта ба 1.000 гаран немецкэ солдат болон үүдые пленэдэ абаба.

БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд амжалтата добтолгоёо, мартын 6-да баруун Померанида харгызамуудай шухагүүд ба немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг пунктнүүд болохо БЕЛЬГАРД, ТРЕПТОВ, ГРАЙФЕН-АММИН, ГЮЛЬЦОВ, ПЛАТЕ гэдэг городуудые эзэлэн мүн тэрэшэлэн 500 гаран ондоо һууриин газарнуудые, тэдэ ГРОСС ЕСТИН, ГАРРИН, ТЕССИН, ПРИББЕРНОВ, Н, ХОЕНШЕНАУ, ЛЕНЦ, МОРИЦФЕЛЬДЕ гэдэг томо һуурнуудые байлдаатайгаар эзэлбэ. ШИФЕЛЬБАЙН городһоо тус фронтын сэрэгүүд дайсанай ехэхэн бүлэг сэрэгүүдые, тэрэниие усадхаха байлдаануудые амжалтатайгаар йна. Мартын 4 ба 5-да тус фронтын сэрэгүүд 2.500 немецкэ солдат ба офицернүүдые пленэдэ абаба.

из, БАЛАТОН нуурһаа зүүн-хойгуур ба урдуур манай дайсанай ябган сэрэгүүдэй ба танкнуудай томо хүсэтэ атаканууды сухарюулба.

ын ондоо участогууд дээрэ нютагай удхашанартай байлбо тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд болобо.

5-да бүхы фронтнууд дээрэ 33 немецкэ танк гэмтэлгэ үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта нэ зенитнэ артиллериин бууднуудаар дайсанай 57 самолёт унагаагэ энэнһээ гадна ШТАРГАРД городой ойрохи аэродромдо 3 самолёт үгы хэгдэһэн байна.

авиаци Штеттин ба Кенигсберг городуудтахи сэрэгэй объекгнүүдтэ добтолго хэбэ

6-ай һүни манай хүнбардировщигууд ШТЕТ- КЕНИГСБЕРГ городуудрэгэй объектнүүдтэ собэ.

ТИНДЭ бомбодолго хэһэстэ тэһэрэлгэнүүдтэй үймэрнүүд, илангаяа тэварна станциин газар дээрэ болобо.

КЕНИГСБЕРГДЭ һомо хэрэгсэлэй склад дээрэ бомбонууд сохэ унажа, тэрэниие тэһэлһэн ба нэгэ хэды ехэнүүд түймэрнүүд тэмдэглэгдэһэн байна.

Варшавые һэргээн бодхоолгодо туһалха Хрущев толгойтой советскэ экспертнүүдэй комисси Польшын столицада ерэбэ

ВАРШАВА, мартын 3. (ТАСС). Варшавада Украинын Комиссарнарай Соведэй гшэ Н. С. Хрущёвоор хүтэлбэрилэгдэһэн ССР Союзай экспертнүүдэй комисси Варшавые бодхоолгодо туһаламжа ерэбэ.

Премьер-Министр Осубка-Моравский, Варшавын Президент Спыхальский, мүн тэрэ Польшодохи ССР-эй Элшэн нүхэр Лебедев ба дохи ССР-эй Сэрэгэй начальник генерал Шатилов гэгшэдээр угтагдаһан ба Н. С. Хрущевээр хүтэлбэрилэгдэһэн экспертнүүдэй комисси үсэглэлдэр, Варшавые хаража үзөөд, варшавска Народовой Радада польско столициин хүтэлбэрилэгшэдтэй, инженернүүдтэй ба архитекторнүүдтэй Варшавые һэргээн бодхоохо асуудалаар зүблөө хэбэ.

Тэрэ үдэшэ Н. С. Хрущевой ба экспертнүүдэй комиссиин хүндэлэлдэ Народово Крайевой Радын Президент Берут, Премьер-Министр Осубка-Моравский хоёр обед үгөбэ. Польско ба советскэ арадуудай хани барисаание харуулһан үнэн зүрхэнэй хани барисаанай байдалда энэ обед үнгэрбэ.

Латышын хүүгэдтэ

...ениин «Красный полумесяц» обществын члэнүүд ...һэн Латвиин багашуу... хүмүүжүүлгын зургаануудта туһаламжадо зөөри суглуулжа байна. 345.000 түхэриг мүнгэн, 4.000 килограмм талхан, 650 паар дулаан хубсаһан, 100 метр эд бараан ба 100 шахуу килограмм ноһон суглуулагдаба.

ЭХЭ-ГЕРОЙ

Хорин табан жэлэй саана тэдэнэйдэ түрүүшын хүбүүн түрөө бэлэй. Тэрэ хүбүүтээ Вася гэжэ нэрлэһэн юм. Энэ хүбүүмнай олон дүүнэрые дахуулха гэжэ эхын зүрхэн ашар тиихэдэ мэдэжэ байгаа бэээ. Хүхэ ситсэн самсатай хүл нүсэгэн таба наһатай Вася хүршэ айлнуудайнгаа хүбүүдээр наадажа, үерлэн мушхаран урдаһан Удэ голой эрьедэ ошодог болоо һэн.

Үшөө хоёр жэл үнгэрнэ. Алтан шарахан толгойтой аба эжынгээ түрүүшын тэрэ хүбүүн огторгойн гүнзэгы хүхэ агаарта оэһортой хүнгэн саарһан могой ниидхүүлжэ наадалаг болобо ха. Залуу эхэ эсэгэ хоёрынь долоотой хүбүүнэйгээ хүхюун наадандань хабархажа, хоёр талаһаань баяртай хаража зогсодог байгаа.

Тэрэ гэһээр мүнөө хорёод гаран жэл болоо... Жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри залуу энэ айлай гэртэ хүүгэдүүд олон, хүүгэдэй энеэлдэхэ наадахань улам бүри дорьботой шанга болоно. Гэртэнь хүүгэдэй олон болохо бүри һаруул һайхан болодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Эхэ-герой» гэһэн дээдэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нүхэр Овчинникова Раиса Ксенофонтовна.

А. Поповой фото.

1941 оной сэлмэг хонгор сэнхир зажам зунай үглөөнэй нэгэндэ фашистска бузар муухай алуурша Советскэ агууехэ эхэ оронойлмной эрхэ байдалые эсэргүүсэн һандаажа дайгаар добтолһон байна. Энэ үдэрһөө хойшо Раиса Ксенофонтовнагай бүлэнэр соо мүн лэ амгалан жаргалта байдалынь хубилажа, хахасалганууд ба дайнай үеын хүндэ байдал ерээ бэлэй.

Командованиин шухала даабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө хоёр удаа дайшалхы орденуудаар шагнагдаһан Улаан Армиин боец, Советскэ арадай үнэн хүбүүн Василий Дмитриевич Овчинников мүнөө шуһата фашизмын бузар үүр болохо Берлин шадар, Германиин үнгэһэн газар дээрэ дайлалдажа ябана.

Василий Дмитриевич өөрынгөө бүлэнэр соонһоо гансаараан Эсэгэ оронойнгоо нангин дайнда мордоогүй, харин тэрэ, инаг гурбан дүүнэртээ хамта мордоо һэн. Тэдэ гурбан дүүнэрынь Леонид, Вениамин ба Евгений гэгшэд байһан байна. Дүрбэн аха дүү Дмитриевтэнэй эгээл бага дүүнь, 21 наһатай Евгений Дмитриевич гэдэгынь үнгэрэгшэ жэлдэ Эсэгэ оронойнгоо түлөө хатуу дайнуудай нэгэндэ дайнай нолир дээрэ шархатан унаһан юм. Энэ хүндэ гээгдэлынь дайнда ябаа аханар ба холын ара талада һуугаа аба эжы аха дүүнэртэнь хэлэшэгүй уйдхартай байбашье, тэдэнэрэй ажалай ба дайнай хэрэгтэ улам эбтэй жаргалгадань урагшань дуудаһан байна.

Дүрбэн эрхим хүбүүдээ Эсэгэ оронэй дайнда мордохуулһан тэрэ эхэнь, Раиса Ксенофонтовна Овчинникова мүнөө 50 наһатай. Мүнгэтэһэн бууралсагаан толгойтой, набтаршаг бэетэй эхэнэр хүндэтэ ёһоор амаршалан угтажа байба. Гэрэйнь үндэр ехэнүүд сонхонуудаар хабарай һаруул наранай һайхан туяа элбэг ехээр орожо байна. Наранай арюун энэ туяа энэ гэртэ агуу ехэ баяр асаржа ерэхэеэ байгаа, үни удаанай нангин тиимэ үгын —илалта гэһэн үгын дуулдахаяа ойртожо байһые уридшалан һануулна.

Һаяхан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Раиса Ксенофонтовна Овчинникова арбан хүүгэдые түрэжэ хүмүүжүүлһэнэйнгөө түлөө Эхэ-герой гэһэн медальда хүртэхэ ба СССР-эй Верховно Сэведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха болоһон байна.

Раиса Ксенофонтовна өөрынгөө хүүгэдэй тухай һайрхан хөөрэхэ дурагүй. «Хэрбээ һайнуул хүүгэдтэй һаа хүниие бү һайрха. хэрбээ хүүгэдэйшни үнэхөөрөө бэрхэнүүд һаа хүн өөһэдөө харахадаа ойлгохо»—гэдэг арадай сэсэн үгэ һанагдана.

—Юушье хэлэхэб лаа. Минии хүүгэд юрын лэ хүнүүдэй бултанай хэдэг ажал хөжэ ябалаг, юрын лэ простой хүүгэд юм. Минии хүүгэд соо суутай эрдэмтэйшье хүүгэд үгы. Элэ бага нуудни харин хэд болохо юм. Үшөө мүнөө мэдэгдэнэгүй. Юрэл һургуулидаа һайнууд һуража ябаша,—гэжэ аргаахан дуугарна.

Раиса Ксенофонтовна юрэ гэртээ байхадаа ажалгүй гар хооһон һуужа шададаггүй. Холо ойгуур ябааша үнэр олон хүүгэдэйнгээ үмдэхэ дулаахан оймһонуудые оёжо, гарайнь мэргэжэл ехэтэ шуран түргэн хургад соо хурса зүүнүүд Ялалзан наадана. Долоон наһатай Нина гэжэ басаганиинь эхынгээ эйро зогсоно.

—Энэ ороймнай багамнин гээшэ. Ерэхэ намар энэмни һургуулиин 1-дэхи класста һураха юм гэжэ эхэнь хөөрэнэ.

—Нина ши һургуулиа һуража дүүргээд хэн болохобши, гэжэ асуухада, «Би һургуулиин һургагша болохоб» гэжэ бишихан басаганайнгаа харюусахада, эхэнь баяртайхан энеэбхилэн һууна. Улаан Армиингаа зэргэдэнь инаг аханарайнгаа хатуу дайгаар хамгаалжа ябаһан эрхэ сүлөөтэ Советскэ Эхэ орондоо хэншье боложо шадаха аргатайб гэжэ бишиихан Нина мэдэжэ ябадаг. Ерэхэ сагайнгаа гэрэлтэмэ сэхэ харгые ухаатай хүүгэн нюдөөрөө хаража, хэн болохоёо нарай багаханһаа һунган хэлэлэг хүүгэдүүдые харахада баясама байна.

Үдэрэй 12 час боложо Москваһаа радиогоор Советскэ Информбюро Улаан Армиин илалта түгэс мэдээсэлнүүдые эли тодоор соносхоно.

Манай баатар хүсэтэ Улаан Арми добтолгонуудаа үргэлжэлүүлжэ, улам саашаа, дайсанай хара зүрхэн болохо Берлин тээшэ үшөөл хэдэн километр ябаһыень соносхоно. Дайсанай хөдэн бэхилэлтэ хаалтануудые сүмэ сохижо урагшаа дабшаһыень ба илалтын тэрэ баярта үдэрэй улам наашаа болоһые соносхоно.

Уданшьегүй дайнай һүртэ галаар хууханһан Берлин дээрэ илалтын ехэ Улаан тугай намилзахада, дэлхэйн бүхы нютаг хизаарнуудаар болоһон илалтын найрай баярта долгин үнэр баян энэ гэртэшье орохол.

Тиихэдэ найрай үргэн стол тойрожо, илалта солотойгоор эжы абалаа бусажа ерэһэн боецууд Леонид, Вениамин, Василий, Судоремонтно заводой модошо дархан Прокопий, воинска нэгэ частьда хүдэлдэг Галина, Рентгенэй техникумдэ һуралаг ба хүдэлдэг Зоя, 4-дэхи һургуулиин 9-дэхи ба 4-хи класуудай һурагшад отличницанууд Александра Мария, бишиихан Нина эдэнэр һууха байна. Баян бүлынгөө баярай найр болоходо топ хүндэтэ һууридань Бурят-Монголой түрүүшын Эхэ-герой Овчинникова Раиса Ксенофонтовна һууха гэжэ мэдэнэбди.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Павел Балтахинов

Цэдэн Галсанов

поэма

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б-М. Үнэнэй» мартын 7-ой номерто).

Хэнэй мүр,
юунэй үнэр унхидааб?
Хэнэй хоншоор,
юунэй һабар марьагааб?
Эндэ, эшээлэһэн
эбэрхамарта олдоо гү?
Малтахадань
мамонт гараад, аниды гү?
Галзуу шоно
газар дээгүүр тараа гү?
Гал могой
галта халхуур гаргаа гү?
Гушан гурбан
мундаргын оройһоо бууһан,
Гулгиа булгиа
Хэнгэргын хүүюур зүүһан,
Мүнхэ—һаридагай
арса жодоогоор хангалһан,
Мурэнэй эхинэй
мүнхын уһаар үндалаһан
Иимэ ерюухан
һэблэсэтэ һалхин һэрьебэ,
Инаг басаганай
хояшор шэхые эльбэбэ.
Хуша, арса,
хушаһа, бурмын харюуе
Инаг басаганай
һонор шэхэндэ шэбэнэбэ,
Ярагуу Ангарын
Эрье дээгүүр гүбэрэбэ.
Үбгэн баабайнин
ульгэр туужаша заптаараа,
Үхэр малаа
эрилжэ ябаһан химбээрээ
Энэ харюугай
аялга татажа үгэбэ.
Иигэжэ манда
энэ ульгэр хэлэбэ.

2

Үндэр тэнгэриин
үнгэ шарай хубилжа,
Үулэн харалан,
үһэз хураар һанжаба.
Һолонго татуулһан
һтагар номоо дэлижэ,
Ажалша баатар
тэмсэлэй барабан наншаба.
Арбан долоонэй
Октябриин шуурган совьёжо
Үбэлэй ордоной
хабхар сонко тэһэрбэ.
«Аврорын» амаһаа
түрүүшын галнууд бурьяжа
Большевигуудай
илалтын дуунууд нэсрбэ.
Мэргэн Ленинэй
уряал үгэ зоэлбэ,
Мүнхэ Росси
улаан һалхяар хүлэлбэ.
Шэрэм харгын
шэжэм утаһан шонхипобэ,
Сэсэн Сталинай
сэгнэшэгүй хэрэг ханхинаба.
Уулын бүргэдүүд
ниидэн дээшээ гараба,
Улаан декрет
тэмсэлэй шэмэг болобо.
Иигэжэ
агуу үлэрэй
түрэй толон
Улам улам
уярма һайхан болон,
Иигэжэ
агуу үлэрэй
наран гаран,
Манай дээгүүр
мүнхэдөө мандаба шаран.
Теэд
тэрэ үеын агшан бүхэнине
Түүлгэн нанан
бурхөөн хахаан түнажа,
Тобшо—шуудэр
эй модон бүхэнине
Тоншон оробо
мүндэр шангеэр сохижо.
Абарга могой
нүхэн соогоо шобойжо,
Адаалхай хорон
алда халхуур шарбаба.
Үлэнхэ шоно
шуһан нюдеэр хялайжа
Арбан тээшээ
галзуу улиа гаргаба.
Улаан Питер
ууряан, бусалан хүдэлжэ,
Уулын хярхаг
уни бутаран туларба.
Уудам Росси
улад зониие хүтэлжэ,
Ородой жатын
үзүүрэй шуһан уряалба.
Нева мүрэн,
Кура голой долгинһоо
Ангарын зээнэр
Сэлэнгын бэзанар һэрээ һэн.
Хабхар байдалай
харалган хэгсүү һалхинһаа
Харахан нюдэтэй
Комиссар күбүүн гараа һэн:

3.

Шэрүүн наран.
Шубуунай зада.
Уһан зайртаба.
Шэлын орэйхоноор
жэгүүрээ шэрэн
галуун зэлэ татаба.
Ганганаһан уйтай
аялга соохонь теэд
Галай ошондол
жэгтэй дуун ялалзана:
Тарганa оркижо
айшалба хаяа гээд
Тарасын бурядууд
ойндоо найдан баярлана.
... Бурят орөнэй
уэдын байдал уйтай.
Баян, ноёной
балгааһан соо дуутай:
Һардай баян
архи духарна түхэреэлжэ
Һабэ танха
мухарюухай болон онохо;
Үгышье һаа
үгытэй нэгэнэй уһээһээ
«Үгельгын эзэн»
хэнтэрэг шагтагалан дэлдэхэ,
Һүүлиинянь хубгаһа
һэлеемон долигто углажа
Һурээтэй дулэн соо
«шулхэртэйнь» абаашан галдаха;
Үгышье һаа
улбэр нэгэнэй гуламтаа
Үнеэснь шаруудһалан,
үхэмэр «адыень» арилгаха,
Оргой хэсээр
кангираа жэнгирээ татуулжа
Онгоо оруулан
орондоглон тарайн аашалха:
Үбгэн тахал
хэзээ ходэ эшээлжэ,
Үхэлэй хоолой
эндэ тэндэ соголко;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Хилын саана

Баруун европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, мартын 5. (ТАСС). Союзнитуудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь: Рейн дээгүүр Везель орэжо шухала хүүргые халхалжа байһан хамгаалтын гурбан булангай нэгэ түшэг түлгүүриин пункт болохо Ксантенадэ (Рейнскэ область) немецүүд үсэд шанта эсэргүүсэлгэ үзүүлнэ. Ондоо газарнуудта союзнигууд амжалтатайгаар урагшаа дабшаба. Везе- Гельдерн-Венлон оршондо пай мэшээт үсадхалга үр бэ. Капеллен, Иссум ба сэбэрлэгдэбэ. Зүүлээр ба гаар союзнигуудай сэрэгү седэ, Гомбергэ ба Юр байлдаануудые хэжэ Кельнһээ хойгуур союзн сэрэгүүд Штоммельн ба З дорфые сэбэрлэбэ.

Мартын 3-да союзнигуу рэгүүд баруун тээ 9.769 дые пленда абаба.

Номгон далай дээрэхи дайн

ЛОНДОН, мартын 5. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, Номгон далайн баруун урда хубидахи союзнитуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин штабай мэдээсэл соо ингэжэ хэлэгдэнэ: Лусон арал дээрэ 1-дэхи американска корпусой ба 32-дохи дивизиин частьнууд урагшаа дабшаба.

Американска бомбардировщигуудай мартын 4-дэ Формоза аралда добтолго хэхэ үедэ 30 японско самолёт газар дээрэ үгы хэгдэбэ. Японско авиаци болбол янаршье эсэргүүсэлтэ үзүүлэ- бэгүй. Американецууд ха самолёдоо гээбэ.

ВАШИНГТОН, мартын СШA-гэй Номгон далайн штабай мэдээсэхэнь: И арал дээрэ ябуулгануудаа байһан американска морск ган сэрэгүүдэй частьнууд участогууд дээрэ урагшаа шаба. Түс арал дээрэ болтор японецууд 12.684 дээ алуулжа ба пленда а жа гээбэ.

Американска авиаци Ч ма (Бонинэй аралнууд), Понапе (Каролинска ар гэдэг аралнуудта добтолго

Предательнуудые барнад байһан тухай голла агентствын мэдээсэл

ЛОНДОН, (ТАСС). Голландска телеграфно агентство болбол мүнөө үедэ Голландиин сүлөөлэгдөһэн хубида эзэмдэгшэдтэй хани барисаатай ба голландска нацистска партида 1942 оной февра- лиин 1-һээ хойшо хабаа гатай байһанайнтаа түлөө лөһэн 12 мянган голла баригдаад байна гэжэ мэ Тэдэнэр хадаа 29 лагеры на.

Американска авиаци Сингапурта добтолго хэбэ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). США-гэй сэрэгэй министерство болбол Индидэ базатай «Пиндэхэг хэрэм» гэжэ американска бомбардиров- щигууд Сингапуртахи базые ба ажаүйлэдбэрийн ла объектнүүдые бомболоб мэдээсэнэ.

Союзнигуудай түрүү частьнууд Кельндэ хүрэб

ЛОНДОН. мартын 5. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, 1-дэхи американска армиин штабай мэдээсэлдэ үндэһэ- лэн мүнөөдэр үглөөгүүр 10 американска дивизиин түр стьнууд Кельндэ хүрэбэ.

Английска авиаци Берлиндэ добтолбо

ЛОНДОН. мартын 4. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор мартын 3-ай үдэшэлэн тээшэ «Москито» гэжэ анг- лийска бомбардировщигуу линдэ добтолго хэбэ. Бер даа 12 һүни саг үргэлжэ догдобо

Софида славянска митинг нээгдэбэ

СОФИЯ, мартын 4. (ТАСС). Софийска радиогой мэдээсэхэнь хадаа: үсэгэлдэр Софида баярай байдалда славянска митинг нээгдэбэ.

Съездын нээгдэхэдэ регентнүүд, болгарска правительствын члэнүүд, Эсэгэ ороной фронтын национальна комитедэй члэнүүд. Союзна Хяналтын Комиссиин члэнүүд ба бусад байлсаба.

Съездэ Москвадахи, Польшодохи, Чехословакиин, Югосла- виин Бухэславянска ком түлөөлэгшэнэр байлсаба.

Түс съезд хадаа Марша линда, США-гэй Президен вельтдэ, Англиин Премь нистр Черчилльдэ, Марша тодэ ба господин Дим амаршалгын телеграмма эльгээбэ.

Харюусалгата реда орлогшо Д. ЛУБСА

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отдел партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-62 (2 зв.).

Н—00306. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР Тираж 550